

Előfizetési árak:
egész évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden csütörtökön.
Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adódnak.

Kiadóhivatal: Arpad-ut 20.
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési pénzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Ujpesti műigazság!

Ujpest, május 4.

„Tessék nekem elhiúni, mi, a kik önök előtt csak „becses anyag“ vagyunk, a kiket önök kezelnek, nem félünk attól, akármilyen erős, akármilyen szigorú ítéletet olvasunk; csak egy bánt és ez aztán repulzív erővel is bír, nemcsak pszihikailag nem kellemes, de *magára az ügyre*, a melynek gondozása forog szóban, *is ártalmas és ez az: ha nem igazságos, ha nem objektív az az ítélet.*“

Széll Kálmán, Magyarország ezidőszerű miniszterelnöke mondotta el e fent idézett szavakat, a magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetének lakomáján.

És e szavakat nemcsak minden magyarországi hírlapírónak, de minden magyar embernek a szívébe kellene vésní; annak pedig, a kinek a hiúság vagy az önzés, vagy pedig a lét küzdelme elfásította a szívét: az ajtajára kellene azokat felírni, hogy minden nap lássa, minden nap olvassa, mert Magyarországon általában, de különösen Ujpesten, minden jó ügynek a nem igazságos, a nem objektív ítélet a megromtója és mert Magyarországon általában, de különösen Ujpesten, találkoznak még művelt emberek is, a kik a nem igazságos, nem objektív ítélet gyártását hivatásnak, életfenntartó eszköznek tekintik.

Hogy ez a mesterségesen készített igazság éppen oly hamis, mint a régi ujpesti hatos, avagy a mai ujpesti műbor: az éppen olyan világos, mint a nap!

Hogy az ujpesti műigazság gyártói első sorban a község előjáróságát tartják annak a „becses anyagnak“, a melyet fei- és megdolgozhatnak: az éppen olyan divatos, mint hajdan a „kri-kri“ s ez időszerint a fene-gyerek!

Szerencsére mint minden botnak, úgy a divatos botnak is két vége van s hogy a jó ügynek valahogy meg ne ártson az ujpesti műigazság, meg fogjuk a bot másik végét s rámutatunk véle a tárgyilagos igazságra csak azért, hogy Ujpest adózó polgárai megalkotbassák maguknak az igazságos és objektív ítéletet.

Többször s így a legujabban is azzal vádolják az előjáróságot, hogy a kölcsönt korán vette fel: hogy a kölcsönpénzt azért vette fel nagy kamatra, hogy az itteni pénzintézeteknél elhelyezhesse kis kamatra és hogy a kamatok közötti különbséget a polgárság zsebéből kell kifizetni.

Mindezekre elég volna annyit felelni, hogy: a ki nem tud arabusul, ne beszéljen arabusul, de miután a pénzfelvételt és a pénz-elhelyezést az előjáróság hatalmi tekintélyének a növelésével hozzák — persze csak kombinációként összefüggésbe s miután a tudatlanságnak és a közvagyon gondat-

lan kezelésének a vádjával éppen úgy dobálódznak Ujpesten az emberek, mint a konfettivel: a gyöngébbek kedvéért megfelelünk a pénzkölcsönre vonatkozó tere-ferének minden pontjára.

A ki a pénzpiacz hullámszásait ismeri: az tudni fogja nemcsak azt, hogy tíz évi időtartamon belül egyetlen egyszer sem volt olyan olcsó a pénz, mint akkor, a midőn Ujpest számára a kölcsön felvétel: tudni fogja azt is, hogy ma hat százalékon alul kölcsönt nem igen lehet kapni és hogy a kölcsön részletes felvétele csaknem elválaszthatatlan azoktól a kellemetlenségektől, a melyekbe Budapest jutott a legujabb időkben.

Az a kölcsönpénz tehát, ha nem is óvatos előrelátásból, de nagyon jó időben szereztetett be s hogy még nem fordítottatott arra, a mire felvétel, annak éppen az ujpesti műigazság gyártói az okai első sorban, a kik minden kákán esomót keresnek s a községi képviselő-testület és előjáróság minden ténykedésének a meggyanúsításában s megakadályozásában találják a legnagyobb gyönyörűségüket.

Azok az építkezések és intézkedések, a melyeknek fedezésére az a kölcsönösszeg felvétel, legnagyobb részt már rég végrehajtottak volna, ha Ujpest ugynevezett önzetlen, mindig csak a közjóért rajongó, se tekintélyt, se hivatalt, se előnyököt nem kereső hazafi minden egyes kérdésnél s a kérdésnek minden legkisebb részénél kerékkötőnek be nem állottak volna, ha a jó ügy nyakába koloncuzul csaknem minden héten egy alaptalan, bolond gombákkal telített fellebbezést nem akasztottak volna.

Am lássuk azt a nagy kamatot, a melyet Ujpest közséje fizet a kölcsönért s azt a kis kamatot, a melyet Ujpest közséje kap az elhelyezett tőkéért?

A ki nem hasból beszél, a ki nem azért beszél, hogy a népet bolondítsa, az mindenesetre alapos felvilágosítást szerez, mielőtt ítéletet mond valami fölött.

Az alapos felvilágosítás pedig a következőkből áll:

Ujpest közséje a felvett kölcsönért 4.92%-ot fizet. Ebből a tőke törlesztésére 0.50% esvén, a tulajdonképeni kamat-teher tehát 4.42%.

Ujpest közséje a betétbe helyezett összegért 4.50% kamatot kap és így 0.8%-kal több kamatot kap, mint a mennyit fizet.

Hogy hol van itt az az óriás differencia, a mely a községet tönkre teszi: s a melyet a község adózó polgárainak kell kiizzadni: azt valóban a világ összes matematikusai s pénzügyi tekintélyei sem volnának képesek felfedezni.

A lelkiismeretlen rosszakarat állit-

hatja csak, hogy ez esetben kisebb kamattal jövedelmeztetni az előjáróság a magasabb kamattal vett kölcsönt.

A tudatlanságnak valóban nagy foka szükséges ahhoz, hogy valaki a közvagyon gondatlan kezelésével vádolja az előjáróságot akkor, amidőn egyrészt megakadályozzák a pénz oda fordítását, amire fedezetül szolgál, másrészt pedig holmi differenciák fizetése helyett 0.8%-ot nyer a község a betétbe helyezett pénzen.

Ajánljuk ismételtelen mindenkinek de különösen az ujpesti műigazság gyártóinak, szívleljék meg Széll Kálmának e sorok élén idézett szavait és ha esetleg Széll Kálmánt azért, mert ez idő szerint miniszterelnök, nem tartják oly tekintélynek, akire hivatkozni lehet, akinek a szavait megőrizni érdemes, akkor olvassák el az „Ujpesti Közlöny“-nek a múlt vasárnapi vezércikkét, amely így kezdődik:

„Az igazság legyen kutforrasa és kiindulási pontja az író tollának s oda is térjen vissza, midőn elvégezte mondani-valóját. Szóljon a meggyőződés hangján az igazság erejével és amit mondani fog, annak hatása lesz mindenkire.“

„Írjon az újság mindenről ami közérdekű, mit a politikai és társadalmi események árama felszínre hajt. *Mozogjon a megmásíthatatlan igazság szigorúan körülfalt keretében*, ne kívánja azt megkerülni, avagy egészen elhagyni, csak azért, mert a párt-, vagy éppenséggel az anyagi érdek pillanatnyi kívánalma talán azt tanácsolná, vagy annak megnyilatkozása kellemetlen helyzetet teremtené részére a világ szemé előtt. Mert az igazság előbb-utóbb kiderül s habár azt el lehet nyomni rövid időre, sőt megeshetik az is, hogy *nemelykor nem hallják meg azt sem, midőn reá figyelmeztetnek*, de örökre elaltatni, véka alá rejteni nem lehet, utat tör az magának.“

Mi nem bánjuk akár Széll Kálmán miniszterelnök akár Mártonffy Imre szerkesztő szavainak adnak hitelt, a választást teljesen a tetszésükre bizzuk, mert mi csak azt óhajtjuk, hogy ne gyártsanak műigazságot s ítéleteikben legyenek tárgyilagosok. (+)

Létesítsünk kertész-nyugdíjintézetet és »kertész-otthon«-t.

Ha a tevékenységben eltöltött élet utolsó fázisát, azt, melyben az emberi szervezet munka teljesítésére már képtelen, rendszeresített nyugdíjalap oltalma mellett az inasgól tudjuk biztosítani, ha az önhibáján kívül, állás hiányában szynlódó munkás tudja, hogy sanyarúsága napjaiban menhelyre számíthat, mely mindennapi falatját nyújtja és melyben nyugalomra hajthatja fejét — megszűnik az aggodalom, az elégtelenség százfele nyilvánulása, melyet legutóbb »szociálizmus« nev alatt emlegetnek oly sokszor.

A munkások sokféle kategóriája megteremtette már jövője biztos révét, ám a mi

szakmabeliek meg mindig borús ábrázattal tekinthetnek göröngyös pályájuk elé, nekik ez idő szerint még sem nyugdíjalapok, sem ott-honuk nincs meg. A kormányt nem terhelheti felelősség, hisz már oly sokat tett munkáviszonyaink javítása terén! Megalkotta a cselédtörvényt, aztán létesítette a munkásegyleteket s munkás-könyvtárakat; ez idő szerint folynak az élet- s baleset-biztosítás behozatala körüli kísérletek, melyekben a munkásvilág általánosságban részesül a kormányintézkedések áldásában.

Elérkezik talán a közel jövőben annak ideje is, hogy a kertészekre is kiterjeszkedik az intéző körök jóakaratu figyelme — melyert hála s elismerés adóztassék, — addig azonban hátha a kertészek maguk is megkezdnek a boldogulás felé vezető ut egyengetését?

Gondolkodjunk hát, mikép lehetnének sorsuk kovácsai arra az időre, midőn az agg kor kiejteti kezükből az asót, kapát?

Az ezredéves kiállítás alkalmával megtartott kertészeti kongresszuson egyik tiszteletreméltó kertész-szaktársunk felolvasást is tartott a kertészek nyugdíjintézetének létesítéséről. Igen szép és üdvös volt, a mit e felolvasáson hallottunk, de azért a kertészek nyugdíjazása írott malaszt maradt mind — a mai napig is.

Minden szakmabeli munkás, hivatalnok számoit jövőjével. Nem az államhivatalnokok biztosított jövője lebeg szemem előtt, hanem azt látjuk, hogy a magánhivatalnokok is meg tudtak teremteni nyugdíjintézetüket, sőt a vándorszínészek is, kiknek alig van évi fizetésük, hanem sok esetben csak szappanbuborék-szerződésük, mondjuk ki magyarán, kik gyakran »levegő«-ből élnek és poezisból tartják fenn családjukat, még ezek is összehordták keserves garasait és megalkották nyugdíjintézetüket.

Hát a kertészek mért ne tehetnek ezt?

Hisz a kertész bátran elmondhatja a költő ezen szavait:

Vagyok olyan legény mint te,
Vagyok olyan rendet mint te!

Az előrelátó erkölcsös ember nem viselheti el azt a gondolatot, hogy holta után felesége és gyermekei ki legyenek taszítva minden támasz nélkül a világba és ráutalva az emberek könyörületességére. És ki állíthatná azt, hogy a kertészeknél nem volnának meg ezen tulajdonságok ép olyan mértékben, mint más szakma munkásainál?

Én ki életem háromnegyed részét kertészekkel való összeköttetésben és érintkezésben töltöttem, eléggé ismerem azokat és nem kétkedem, hogy keresztül fogják vinni nyugdíj-ügyüket ha *tömörülnek*, ha *összetartanak* és ha *akarnak*. Ha sok ember mondja, hogy akar, akkor lendíthet sorsán, hogy pedig tekintélyes számban vannak kertészek e hazában, azt én nagyon is jól látom *vevőim* lajstromában egyrészt, »A Kert« olvasóinak nevjegyzékében másrészt.

A midőn e sorok írója ezégenek 25 éves fennállását ünnepeli és látván, hogy a kertészek ragaszkodása és bizalma evról-évre mindig jobban felém irányul, mintegy családias erzes tölt el a kertészek ezrei körében s elhatároztam, hogy azon esetre, ha kertészeink nem velik meg jelen felhívásomat, *tömörülni*, *összetartani* s akarni fognak, szervezkednek s megalapítják »A magyarországi kertészek nyugdíjintézetét«, én szintén beigazolni kívánván a kertészek iránt táplált rokonszenvenemet és őszinte vonzalmamat, egyelőre *ezer forintnyi összeget adományozok* annak az egyesületnek, mely ily nemes cél elérését tűzte ki céljául.

Minden félreértés elkerülése céljából hangsúlyozom, miszerint a felajánlott összeg a megalkotandó kertész-nyugdíjegyület rendelkezésére áll nálam, még pedig úgy, hogy kamatai is már a kertész-nyugdíjegyület javára folynak a mai naptól fogva. Adja Isten, hogy a legközelebbi jövőben már a nyugdíj-egyület maga kezelhesse szerény alapítványomat.

Soraim elején szoltam a munkanélküliek otthona alapításáról is.

Erre is, akár csak a nyugdíjintézetre, ezelő szükségünk van. Száz meg száz azon esetek száma, midőn a munkahiány villámcsapás gyanánt üt a békés munkás családra. A vidék világlátni vágyó fiatalja a fővárosba zárandokol, hol — gyakran jól fizetett állás helyett — a setét nyomor fogadja. Ne nézzük el teltlenül,

hogy a jobb sorsra érdemes munkaerő utca-sepréssel, malterhordással s egyebb, nem ő hozzá illő munkával keresse kenyerét, hanem nyissunk neki menhelyet, mely táplálja s rövid időre munkával ellátja.

Tudom, hogy javaslatom mily óriási nehézségekbe ütközik. De én nem riadok vissza azoktól s az a meggyőződésem: nincs lehetlenség, melyet vasakarattal leküzdeni nem lehetne.

Az »Otthon« tervét egyelőre csak felvettem. Igyekezzünk e fölött mentől sürűbben eszmét cserélni s reméljük, hogy a kova s acél összeütközéséből szikra fog kipattanni.

Teremtünk fővárosi »Kertész-otthon«-t, melynek én mindvégig szerény erőmhöz mért erkölcsi s anyagi támogatója óhajtok maradni.

Mauthner Ödön.

H I R E K.

— **Május elseje.** A költők által megénekelt májusi szellő nagyon goromba oldaláról mutatkozott be az idei májusnak első napján. A halandók azon részének, a mely hurczolkodni volt kénytelen, nemcsak a penzt fujta ki a zsebéből, hanem az orra hegyét is megfagyasztotta soknak. Bizony inkább beillett téli viharok, mint májusi szellőknek, azzal a különbséggel, hogy nem hópelyheket, hanem rengeteg port hintett azon munkásaink szemébe, a kik május elsején a tüntető körmenetben részt vettek. Bizony pedig voltak vagy ötezren, kik az István-téren összegyülekezve, délután 2 órakor a saját munkás-jelvényeik és zászlók alatt a »szocializmust« és a »világfenntartó demokracziát« ellette, vonultak ki a Népszízigetre, a hol, a mennyire a kellemetlen időjárás engedte, vígan töltötték el az egész délutánt. Az egykor rettegelt május elseje — semmiféle rendőri beavatkozásra nem szolgáltatott alkalmat. Hiába, csak a tiltott gyümölcs édes. — a megengedett élvezet — még Rády vezért sem izgatja.

— **Sírbolt-vizsgálat.** Ivánka Pál, járási főszolgabíró f. hó 1-en az újpesti temetőben épült új sírboltokat vizsgálta meg s azokat ugy egészségügyi, mint szellőztetési szempontból rendben találván, a sírboltokba való temetkezési engedélyt megadta. Ezekbe a házakba azonban legkevésbé sem kívánkoznak a háziurak behurczolkodni.

— **Budavár bevételének ötvenedik évfordulóját** nagy ünnepélyességgel fogja f. évi május hó 21-en megünnepelni a budapesti asztaltársaságok központja. Megkoszorozza a honvédek sírját s a budavári honvédszobrot. Ez alkalommal Barabás Béla és Hentaller Lajos orsz. képviselők lesznek az ünnepi szónokok. Május 28-án pedig a honvéd-menedékház ötven tagja fog a József főherczeg szállodában megvendégszolgálni. A rendező bizottság ez ünnepélyekre meghívja az összes egyesületeket, köröket, testületeket és asztaltársaságokat, minden hazafit és hontelent, de különösen a még élő honvédeket, a kik Budavár ostromában résztvettek. Az illetők felkértenek, hogy a rendező bizottság irodájában (Budapest, József-utca 10. sz.) tudassák nevüket és lakásukat. Ugyan ide küldendők a honvédsírra szánt virágok és koszorúk is.

— **Az újpesti »Polgári kör«** f. évi május hó 14-en d. u. 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya: 1. Az »Újpesti kaszinó«-val való egybeolvadás. 2. Az alapszabályok módosítása. A kör f. tagjai e közgyűlésre lapunk útján is meghívhatnak.

— **Az újpesti tantestület új tagja.** Bartók Ignác elhalálása folytán a helybeli polgári fiúiskolánál megüresedett tanári állásra a választás- és közoktatásügyi miniszter Tóth István tanárt nevezte ki.

— **Műkiállítás.** Az Újpesten és vidéken lakó képzőművészek legutóbbi értekezletükön Linek festőművész elnökle mellett elhatározták, hogy az újpesti műkiállítást június hó elsején fogják a »Közművelődési Kör« helyiségeiben megnyitni s ugyanekkor megalakítják a műpartoló egyletet is.

— **Előléptetés.** A vasuti tisztviselők közül Maderspach Olivért, Rendes (Rauscher) Józsefet az ötödik rangfokozat első osztályából a negyedik rangfokozat harmadik osztályába, Kőszeghy Árpádot pedig az ötödik rangfokozat második osztályából ugyanazon rangfokozat első osztályába léptette a kereskedelmi miniszter elő.

— **Esküvő.** Dr. Feldmann Gyula f. e. május hó 7-en deli 12 es fel órakor tartja a budapesti dohány-utcai izraelita templomban esküvőjét Grün Irén kisasszonynyal, Grün Lajos, budapesti lakos leányával. — Ritter Arnold f. hó 10-en d. u. 5 órakor tartja az újpesti izraelita templomban egybekelési ünnepélyét Krausz Irma kisasszonynyal, Krausz Adolf leányával.

— **Halálozás.** Marchardt Sándor es. és kir. nyugalmazott főhadnagy f. e. április hó 29-en hosszu szenvedés után 65 éves korában jobblétre szenderült. Hült tetemeit katonai pompával kísérték ki május hó 1-en a Deák-utcai 30. sz. a. gyászházból az örök nyugalom helyére. Elhunytát özvegye Marchardt szül. Langer Anna gyászolja. Marchardt Sándor mint 14 éves fiú lépett be a honvéd hadseregbe, végig küzdötte a szabadságharcot; a világi fegyverletétel után fogságba került, majd besorozták az osztrák hadseregbe, ahol egész a főhadnagyságig fölvitte. Nyugdíjba lépése után Újpesten telepedett le, 1878-ban megnősült s a pénzügyminiszteriumba, ahol alkalmazást nyert, egész a mult felig pontosan feljárt, ekkor azonban köszvényes fájdalmi legyőztek szívós természetet s a korágyba döntötték, amelyből csak a halál szabadította ki. Sípulusz íróársunk egyik legnagyobb tisztelőjét vesztette el benne. Az ő tárczáit senki sem olvasta annyi élvezettel s azokról senki sem beszelt oly rajongással, mint Marchardt Sándor. A béke angyla lebegjen porai fölött.

— **Halál a versenypályán.** Megrendítő szerencsétlenség történt m. hó 29-en az alagi versenypályán. Bavarovszky József gróf a »Cserháti handicap«-ban »Coquette« nevű lováról lebukott s mire segítségére siettek, már halott volt. A derek lengyel főúr, aki csak a magyarok között érezte magát jól s a rákos-palotai villasor előkelő családjaival benső társadalmi viszonyban volt, agyrázkódást és gerincagyfőrést szenvedett. Bavarovszky József gróf 1862 január 26-án született. Atyja, Bavarov-Bavarovszky Venczel: Koltov, Krzive Podvolociska Struzov földesura szolgáltonkivüli kapitány, anyja Starzenska Mária grófnő. A család közelebbi rokonságban van a Badeni Goluchowszki grófok nemzetségével. Az öreg Bavarovszky gróf, aki 22.000 ft zsebpénzt adott évenként fiának, éppen e napokban volt itt látogatáson s mindenkit, akivel csak érintkezett, felkért, hogy legyen elnező fia idegessége iránt. Sajnos, az elnezésre már nincs többé szüksége, f. hó 3-án nagy részvétel szentelték be koporsóját s a ravatalról Lengyelországba a családi sírboltba szállították. A beszentelesnél az urlova-ok szövetkezete, amely külön gyászjelentést is adott ki, testületileg jelen volt s a Nemzeti Kaszinó tagjai közül is számosan állották körül a ravatalát.

— **Az újpesti függetlenségi kör** április hó 30-ára hirdetett közgyűlést, a tagok részvételensége miatt nem tarthatván meg, az elnökség az újabb határidőt f. évi május hó 14-ére tűzte ki.

— **Szenzácziós hírek.** A mult-heten oly sürűn röpködtek községünkben a szenzácziós hírek, mint a cserebogarak. »Rablógyilkosági kísérlet«, »a meggyilkolt olasz munkás«, »az eltűnt detektív« ilyen és ehez hasonló hangzatos címek jártak szájról-szájra s bejutottak némely fővárosi lapba is. A »rablógyilkosági kísérlet« abból áll, hogy két kerli munkás olyan helyen akart dolgozni, a hová nem küldtek őket s ahova nem is akarták beereszteni. A munkások azt híven, hogy a régi lakó haragszik az új lakóra s bosszúból akadályozza a kerli munkát, beugrottak a kerítésén. Később aztán kiderült, hogy a régi lakó nem köllöz-ködik s a munkásokat küldő új lakónak semmi köze sincs ahoz a kerthez. Ennyi az egész. Egy volt pék s ez időszertint kávéháztulajdonos polgártársunkat feljelentettek, hogy hamis borokat gyárt. A hatóság közegei tehát kutatást tartottak a pinczehelyiségeiben s nem a meggyilkolt olasz munkás csontjait, hanem a hamis borgyártás eszközeit keresték. Vegre az eltűnt dedektív el és a veszélyes firmák fölött tovább uralkodik.

— **Köszönet és kérelem.** A »Társas kör« elnöksége nyilvános köszönetet mond mindazoknak, kik a kör könyvtárát adományaikkal gyarapították és felkerli Újpesten minden szép és nemes iránt érdeklődő közönségét, hogy a mennyiben a kulturális czélu egyesül-

let iránti rokszenyből a kör könyvtárát könyv — vagy pénzbeli adományaikkal támogatni óhajtják, ebbeli szándékukat a »Társas kör« elnökségével (Ujpest, Árpád-ut 58.) írásban tudatni, avagy a könyveket az esti hivatalos órák alatt a kör helyiségeibe küldeni kegyeskedjenek.

— **Népesedési mozgalom.** Az ujbpesti polgári anyakönyvvezetői hivatalban f. é. április havában 140 születés, 76 halálozás jegyzetelt be s 42 házasság kötöttet.

— **Szerencsétlenség a versenypályán.** Az alagi versenyek m. hó 29-én nemcsak meglepetésekkel, hanem szerencsétlen bukásokkal is izgatták a kedélyeket. Bavarovszky halálos bukása után a »Maritta« akadályversenyben egymásután három ló bukott el és dobta le magáról lovasát. A ledobott lovasok közül Hosszu nevű lovasz-flu oly szerencsétlenül esett, hogy a vál- és kulcsontját összetörte. A versenyterrről a mentők szállították el.

— **Üzletáthelyezés.** Schober Károly, közsegi tűzoltóparancsnok és bádogos-mester az Árpád-uton 38 év óta fennálló bádogüzletet a saját házába Atilla-utca 42. szám alá helyezte át.

— **Gombos Adolf vendéglője.** Gombos Adolf, jó hírnévnek örvendő vendéglőjének üzleti helyiségeit az Árpád-utról a Váci-ut 1. számú házba helyezte át, ahol azt f. é. május hó 7-én megnyitja. Gombos kitűnő boraival, jó konyhájával eddig is teljesen meghódította Ujbpesti intelligenciáját, hiszük, hogy az új helyiségben is kellő látogatottságnak fog örvendeni.

— **Köszönet.** Bánatos szívvel mondok mindazoknak hálás köszönetet, kik Istenben boldogult férjem, Marchardt Sándor cs. és kir. nyugalmazott főhadnagy hült tetemeit az örök nyugalom helyére elkisértek. Fogadják forró hálámát különösen a cs. és kir. közös hadseregnek azon tisztjei, kik a temetésnél megjelentek és a katonai gyászkeret, amely a vegtisztesség fényét emelte. Ujbpesten, 1899 május hó 2-án. Özv. Marchardt szül. Langer Anna.

— **Negyedik magy. kir. szab. osztályosorsjáték.** Az előttünk fekvő tervezet szerint május hó 18-án és 19-én lesz az I. osztály húzása és figyelmeztetjük különösen olvasóinkat, hogy a nyerési esélyeket csak akkor lehet ezen sorsjátéknál teljesen kiaknázni, ha már az első osztálynál megkezdjük a játékot. A mint különböző helyről értesülünk, a sorsjegyek iránti kereslet epen oly elénk és nagy, mint az első játéknál volt és azért tanácsos, hogy minél előbb egy sorsjegy birtokába jussunk. Az I. osztályu sorsjegyek árai $\frac{1}{4}$ sorsjegy 6 frt. — $\frac{1}{2}$ sorsjegy 3 frt. — $\frac{1}{4}$ sorsjegy 1 frt 50 kr. $\frac{1}{8}$ sorsjegy 75 kr. Ha a különböző fölarusítók fölött szemlet tartunk, akkor az előttünk ismerős Török A. és Társa cégét, Budapest, Váci-körut 4/a, mint szolid bankházat, mely nagy szerencsével játszik, bizvást ajánlhatjuk. Aki tehát Török A. és Társánál Váci-körut 4/a vásárolja sorsjegyet, az a legjobb kezekben van.

— **Hazi hangverseny.** Az »Ujbpesti Zene-művelő Egyesület« f. évi május hó 10-én házi hangversenyt rendez, melynek következő a műsora:

1. a) Liszt F. *Liebestraume*.
 - b) Liszt-Chopin *Chants Polonais*. Zongorán előadja: Mann R. urnó.
 2. Artot I. *Souvenirs de Bellini*. Ábránd. Hegedűn előadja Püsdöl Á. ur. Zongorán kíséri Mann R. urnó.
 3. Servais. Ábránd. Gordonkán előadja: dr. Troján A. ur. Zongorán kíséri dr. Nádas-kay B. ur.
 4. a) Beethoven. *Romanze F-dur*.
 - b) Oberthür. *Berceuse*. Hegedűn előadja: Püsdöl Á. ur. Zongorán kíséri: Mann R. urnó.
- Kezdeté este fél 8 óraker.

SPORT.

Alagi löversenyek.

Az ápril 29. és 30-án megtartott alagi löversenyek a közönség elég nagy érdeklődése mellett folytak le. Az első nap első versenyében sajnálatos baleset történt, a mennyiben gróf Bavarovszky verseny közben *Coquette* nevű lováról leesett és néhány pillanat múlva meghalt. Erről a balesetről különben lapunk más helyen emlékezünk meg.

Az első nap inkább a meglepetésre játszóknak kedvezett, a második nap azonban a favoritoké volt.

A két nagyobb versenyben és pedig a Maritta akadályversenyben Geist G. *Bibise* győzött, győzelmét elősegítette az, hogy mindhárom versenytársa az utolsó akadálynál elbukott, a Verbung gátversenyben gróf Orsich *Futár*-ja nyert igen könnyen.

Budapesti tavaszi versenyek.

E hó 6-án, szombaton megkezdődnek a városligeti versenypályán a tavaszi löversenyek.

Az első napi nevezések igen jól sikerültek s tekintettel arra, hogy a pálya a rövid esőzések miatt ruganyos állapotban van, nagy mezőnyök várhatók az egyes versenyekben.

Az első nap fő száma a *Májusi* handicap 8000 korona díjjal amelynek 1000 méteres távján kipróbált flyereink adnak egymásnak találkozót.

A súlyelosztás tekintve nagy esélyük van *Plikusnak* és *Maltesernek*.

Az egyes futamok a következők:

I. Megnyitó verseny 2000 m. 3000 korona.
II. Battyányi-Hunyady díj 1600 m. 500 arany. — Pardon és Mindig közt fog eldőlni a verseny.

III. Eladók handicapja 1600 m. Ártatlan-nak itt nagy esélye van.

IV. Májusi handicap, melyről már fent megemlékeztünk.

V. Árverési díj 1000 m. 3000 kor.

VI. Kétévesek versenye; ebben a Matsch-btól származó Ritka II-nek és Remedurnak van kilátása a győzelemre.

IRODALOM.

Marczali a Világtörténet feladatáról. E sokat támadott, szorgalmas és nagyérdemű jeles tudósunk egy kis essayben mondja el gondolatait a történetírás feladatáról, céljáról s módszereiről. Az essay a szerkesztésében megjelenő nagy vállalatnak, a *Nagy Képes Világtörténet*-nek előszava, melyben azon elvekkel ismerteti meg az olvasót, a melyek őt s munkatársait e munka szerkesztésében és megírásában vezetik. Nagyra, igen nagyra tartja az egyes tény, az adat értéket, — hiszen e nélkül lehetetlen történetet írni, de a fősúlyt arra veti, hogy a mű »feldolgozott« legyen, azaz »igaz képet nyújtson.« Más szóval: igaz is legyen, *kép* is. Az író láttasson velünk, mert így taníthat legjobban, de igazít láttasson, az igazat idézze elénkbe. Minden tényt felsorolni fölösleges, mert hiszen nem a téglák száma teszi az épületet, hanem elrendezésük. Sőt azt hiszi, az adatok felsorolása változtatás nélkül meghamisítaná a képet, mert nem engedne, hogy a fontos esemény az őt megillető helyet foglalja el. Az egyenlőség különbözősége s e különbség felismerése teszi változatossá, gazdaggá a történetet, s ez menti meg az ismétlésektől. De egyen nem lehet a történetíró vezetője, még akkor sem, ha az író ment az általánosítástól. Az író sokban tevedhet, de az igazán fontos nem maradhat rejtve a vizsgálódó szem előtt, csak ne egyes személyekben, ne egyes eseményekben keressük a történet anyagát, hanem az egyes korokat betöltő eszmékben s az eszméket megvalósító intézményekben. — Ez volna rövid kivonata annak a kitűnő esszának, mely valóban esemény a magyar irodalomban, s melyet már németre is lefordítottak. Az eszmék gazdagsága mellett nagyban emeli érzését az is, hogy valóban költői nyelven s költői szárnyalással van írva. Az előszó — a füzetes kiadványok helyes szokása szerint — az első kötet utolsó füzetében van. Ezzel befejeződött a nagy mű első kötete. Az egész kötet ára díszkötésben 8 frt. egy füzet ára 30 kr. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható Révai Testvérek Irod. Intézet Reszvénytársaságnál (Budapest, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

Ajánlati hirdetés.

Vb. Weisz Manoné csódtömegehez tartozó **27.028 frt 40 krt** tevő, eddig megbe nem hajtott **aktív követelések** versenytárgyalás útján a legtöbbet ígérőnek **eladati fognak**.

Felhivatnak ennélfogva venni szándékozók, hogy erre vonatkozó zárt ajánlataikat **1899. évi május hó 15-ének déli 12**

órájáig alulirott csódtömegeknél (Ujpest, Árpád-ut 24) nyujtsák be s ugyanannál a felajánlott vételár 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban nyugta ellenében fizessék le. A követelésekről felvett részletes leltár alulirott csódtömegeknél naponta d. u. 3—6 óráig megtekinthető s ugyanakkor ott minden felvilágosítás nyerhető.

Megjegyeztetik, hogy a követeléseknek sem valódiságáért, sem fenállásáért, sem összegeért szavatosság nem vállaltatik.

A beérkezett ajánlatok 1899. évi május hó 15-én d. u. 5 óraker **Dr. Schreyer Jakab** ügyvéd, csódtömegeknél elnök ur irodájában (Budapest, V., Merleg-utca 13.) fognak felbontatni s a legtöbbet ígérőnek a követelések jegyzéke a vételi záradékkal ellátva átadatni. A követelésekről szóló számlakönyvek és fedezeti váltók a vevő által 1899. évi május hó 17-én d. u. 3—6 óráig alulirott csódtömegeknél átvehető.

Ujbpesten, 1899. évi április hó 30-án.

Dr. Sugár Bódog
csódtömegeknél.

V. XIV. 121/2 számhoz.

1898.

Árverési hirdetés.

Alulirott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhirre teszi, hogy a budapesti V. kerületi kir. járásbírósnak 1898. évi Sp. XII. 617/4. számú végzéseivel **Dr. Boros Mór** ügyvéd által képviselt **Weisz Ármán** felperes részére **özv. Stern Antónia** alperes ellen 33 frt követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 330 frt becsült ingóságokra a budapesti V. kerületi kir. járásbírósnak fenti számú végzéseivel az árverés elrendeltétvén, annak a felülfoglaltatott követelése erejéig is amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Ujbpesten, Lóczy-utca 21. sz. házban, leendő megtartására határidőül **1899. é. május hó 6-án délelőtt 11 órája** tüzelik ki, a mikor a bíróság lefoglalt butorok **zongora** s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshöz tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alóli kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Budapesten, 1899. é. április hó 21-én.

Gábrriel

kir. bir. végrehajtó.

Eladó zongora.

Egy kitűnő, jó karban lévő, **Kern-féle** zongora szabadkézből eladó. Ara 200 frt. Minden délelőtt megtekinthető Ujbpesten, Deák-utca 8. szám alatt.

József-utca 3-ik sz. ház emeleten

1 szobás alcov, 2 szoba előszobával, 3 szoba előszobával s hozzátartozókkal azonnal olesón kiadók.

Fogorvos

Dr. dent. Surg. Kont Izidor

Rendel: 9—1-ig. 2—5-ig.

Árpád-ut 29-dik szám I-ső em.

Műfogak a nélkül, hogy a gyökeret el kellene távolítani. Foghuzás fájdalom nélkül (Cocain injection.) Igen tartós fogtömés.

Á R P Á D F Ö L D

Megnyilik 1899. évi április hó 30-án.

Gyönyörű kirándulóhely az Auquincum közelében, az új vasuti hid ó-budai hidfőnél.

Naponta hangverseny és fényes kivilágítás,

valamint friss halászlé, kitűnő konyha, eredeti magyar borok, legjobb Dréher-sör.

Közlekedés a fővárosból: A közuti villamoson vagy a helyi hajón az újpesti állomásig, onnan a kettős hidon át, vagy pedig a szt.-endrei h. é. vasúton az Auquincumig, onnan a Duna felé haladva 5 percznyi séta után Arpád-földre érünk. Számos látogatást kér **HEGER NÁNDOR** üzletvezető.

Legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben 1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeresemény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
7	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

A negyedik nagy m. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre **ujból** **50,000 nyeresemény**

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyek szerint **az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.**

A **nyerési esélyek** tehát, mint már általánosan ismeretes, **óriásiak.**

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél **eredeti sorsjegyeket** a tervezett **eredeti árban** és pedig:

egy **egész** I. o. eredeti sorsjegyet **6.—**
 „ **fél** „ „ „ **3.—**
 „ **negyed** „ „ „ **1.50**
 „ **nyolczad** „ „ „ **—0.75**

küldünk szet **utánvétellel**, vagy a **pénz előleges beküldése** ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzásjegyeket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a **magy. kir. kormány ellenőrzése mellett** nyilvánosan történnék és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a **rendelményeket** **mielőbb**, legkésőbb azonban

f. évi május hó 18. és 19-ig

mely napokon a huzás van, hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

a magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték **főelárusítói**

Budapest, V., Váci-körút 4 a.

Sok és nagy nyereseményt fizettünk tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül egy és fél millió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget forint } **utánvételezni kérem.** } A nem tetsző törlendő.
 } **postautalvánnyal küldöm.** }

Pontos cím. {
 {
 {